

Udmålingskriterierne ved fastsættelsen af sanktioner for overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven følger normalt af straffelovens 10. kapitel, hvoraf det fremgår, at der skal tages hensyn til overtrædelsens grovhed, personens forhold m.v. Det skal endvidere ved strafudmålingen altid – også hvor der foretages konfiskation – tillægges vægt, om overtrædelsen er sket med økonomiske vinding eller besparelse for øje, uanset om den økonomiske fordel er opnået eller alene tilsigtet, jf. straffelovens § 53, stk. 3.

På miljøbeskyttelsesområdet skal det ved udmålingen af sanktionen tillægges vægt, om der ved overtrædelsen er sket skade på miljøet eller er fremkaldt fare herfor. Da reglerne netop tilsigter en beskyttelse af miljøet findes det at være en skærpende omstændighed, at miljøet har lidt overlast eller været udsat for risici herfor. Dette fremgår af den gældende § 110, stk. 2.

Til nr. 9.

Forslaget indebærer, at der i miljøbeskyttelsesloven indsættes en selvstændig bestemmelse om rettigheidsfrakendelse ved domstolene.

Som nævnt under de almindelige bemærkninger kan rettigheidsfrakendelse i dag ske efter straffelovens § 79, hvilket forudsætter, at personen dømmes for et strafbart forhold, der begrunder «en nærliggende fare for misbrug af stillingen», og der i øvrigt «er særlige omstændigheder, der taler for» frakendelsen. Betingelserne for anvendelse af bestemmelsen er således særdeles strenge. Bestemmelsen har ikke været anvendt i forbindelse med forurenende virksomheder.

I lejelovens § 113 a findes en tilsvarende bestemmelse, efter hvilken ejere af udlejningsejendomme ved dom kan frakendes retten til at administrere ejendomme, såfremt ejeren gentagne gange groft har tilsidesat reglerne i lejelovgivningen.

Den foreslåede bestemmelse i miljøbeskyttelsesloven lægger op til, at bedømmelsen skal ske efter en »miljøforsvarlighedsvurdering«. Den eller de ansvarlige personer, der har drevet en forurenende virksomhed uforsvarligt og derved overtrådt miljølovgivningen gentagne gange eller i øvrigt under så skærpende omstændigheder, at den/de pågældende må anses for uden vilje eller evne til at drive forurenende virksomhed på forsvarlig vis, skal kunne frakendes retten til at fortsætte eller genoptage sådan virksomhed. Frakendelse skal således kunne ske, uanset om der kan påvises en nærliggende fare for, at vedkommende på ny vil handle uforsvarligt, idet det må anses for tilstrækkeligt, at der er udvist grov eller gentagen uansvarlighed.

Forslaget indebærer, at en person, enten som ejer af en forurenende virksomhed eller som ansvarlig i et selskab, der driver forurenende virksomhed, kan frakendes retten til at drive forurenende virksomhed, såfremt virksomheden gentagne gange eller under i øvrigt skærpende omstændigheder har tilsidesat reglerne i miljøbeskyttelsesloven og bekendtgørelser udstedt i medfør heraf, og den pågældende er gjort personlig strafansvarlig for overtrædelsen eller overtrædelserne.

Domstolene vil ved vurderingen skulle tage stilling til, om det alene er retten til at drive selvstændig virksomhed omfattet af miljøbeskyttelsesloven, der skal frakendes, eller om der tillige skal ske frakendelse af retten til at være medlem af direktion eller bestyrelse eller medstifter af et selskab, der driver forurenende virksomhed.

Domstolene vil herudover skulle tage stilling til rækkevidden af rettigheidsfrakendelsen. Der kan således være grundlag for kun at frakende retten til at drive den konkrete type virksomhed, som lovovertræderen hidtil har drevet, f.eks. frakendelse af retten til at drive dambrugsvirksomhed. En konkret vurdering af overtrædelsernes karakter vil imidlertid kunne føre til, at der tillige bør ske frakendelse af retten til at drive andre lignende typer miljøbelastende virksomhed. Det kunne f.eks. være tilfældet i forbindelse med drift af en type affaldsbehandlende virksomhed, hvor domstolene vurderer, at heller ikke andre typer affaldsbehandlende virksomhed vil blive drevet på forsvarlig vis.

De processuelle regler i straffelovens § 79, stk. 3-4 finder anvendelse i sager om rettigheidsfrakendelse efter miljøbeskyttelsesloven. Det indebærer – i overensstemmelse med, hvad der gælder på andre særlovsområder – at retigheden kan frakendes for et begrænset tidsrum (1-5 år) og kun i meget grove tilfælde indtil videre. Bestemmelsen vil supplere den foreslåede administrative adgang til at nægte eller tilbagekalde kap. 5 godkendelser. Samtidig vil bestemmelsen tillige omfatte ikke-godkendelsespligtig virksomhed (§42-virksomhed), der ikke vil blive omfattet af det administrative regelsæt.

Til nr. 10.

Efter den tidligere gældende retsplejelov var der forskel på de retsmidler, som kunne bringes i anvendelse, alt efter om sagerne var politisager eller statsadvokatsager. For at sikre at alle retsmidler kunne anvendes i efterforskningen af overtrædelser af loven m.v. var der i § 111 en bestemmelse om, at retsmidlerne i retsplejelovens kapitel 73 kunne anvendes i samme omfang som i politisager i statsadvokatsager. Efter ændringen af retsplejeloven er sondrin-